

Citat fra Jydske Vestkystens elektroniske udgave 24.7.2015

For fem år siden var Kjeld Tauman en af de første til at nå frem til Mandø, hvor en traktorbus væltede og kostede tre mennesker livet, mens 20 andre blev hårdt kvæstet. I dag har han stadig svært ved at glemme det syn, som mødte ham på sandbanken ved Koresand. Her fortæller han, hvordan man som brandmand og indsatsleder bearbejder den traumatiske oplevelse, og hvad ulykken har lært ham.

Hvad tænkte du i det øjeblik, du fik at vide, at traktorbussen var væltet på Mandø?

- Jeg var klar over med det samme, at det var en af de helt store indsatser. Melding lød på 50 tilskadekomne, så det var sådan et opkald, du højst sandsynlig kun får en gang i livet. Jeg tænkte allermest på, at jeg hurtigst muligt skulle ud og gøre en forskel for de folk, som var i nød.

Hvor hurtigt var du fremme på ulykkesstedet?

- Jeg nåede frem som en af de allerførste, men det tog cirka en halv time, da ulykken skete midt ude i Vadehavet, og derfor kun kunne nås med traktor. Der var tankevækkende stille på skadestedet, fordi alle var handlingslammet. Da jeg kom helt tæt på den væltede vogn, kunne jeg se, at folk tænkte "endelig kommer der nogen for at hjælpe os". Men min opgave var jo ikke at hjælpe dem. Som indsatsleder skulle jeg danne mig et hurtigt overblik over situationen, så jeg kunne koordinere hele indsatsen. Derfor var jeg nødt til at gå over døde folk, som hang i deres seler, for at undersøge, om der var nogen fastklemte. Jeg var også tvunget til at ignorere de folk, som rakte deres hænder frem for at få hjælp. Selvfølgelig er man tilbøjelig til at hjælpe folk med det samme, men hvis jeg havde gjort det, var jeg blevet bundet derude. Det var vigtigt, at jeg kom hurtigt tilbage til mine mænd på land, så jeg kunne orientere dem om situationen og sætte dem i gang med deres arbejde. For hvad nytter det, at jeg kan redde én person, hvis jeg samtidig lader 40 andre i stikken? Det er nok den sværeste beslutning, jeg har truffet i min tid som indsatsleder, men også den mest rigtige.

Hvad sagde du til dine mænd, da du kom tilbage på land?

- Jeg fortalte dem, at der var døde og mange tilskadekomne. Jeg forsøgte også at forberede dem på det kaosbillede, som ville møde dem, når de kom frem til ulykkesstedet. En anden udfordring var tidevandet, for det var jo vigtigt, at vi ikke blev fanget på Mandø. Vi flyttede derfor vores behandlingssted fra Mandø til Vadehavscentret i Vester Vedsted, hvor vi behandlede alle de mindre tilskadekomne, som også fik tilbudt psykologhjælp.

Hvordan takler man som brandmand sådan en oplevelsen bagefter?

- Jeg er vokset op i et brandvæsen, hvor vores forbillede var John Wayne. Vi var hårde mænd, som ikke talte om følelser. Det har vi løsnet meget op på i dag. Jeg er for eksemplet uddannet til at tale med mine brandfolk om alt det psykiske. Efter Mandø-ulykken sad vi i en rundkreds, hvor jeg hjalp alle, som havde brug for at tale det hele igennem.

Hvem hjalp dig med at bearbejde ulykken?

- Se, det er problemet. Da jeg var færdig med brandfolkene klokken 8 om aftenen, stod jeg helt alene tilbage på Odins Plads foran stationen i Ribe. Nu havde jeg taget mig af alle sammen, men der var ikke nogen til at tage sig af Kjeld. Det var rigtig hårdt. Selvfølgelig kan du tale med din kone om det, men man skal også passe på, hvor meget man fylder på sin familie. Jeg synes i hvert fald, de skal skånes for de værste detaljer. Heldigvis blev jeg ringet op om aftenen af ham, som havde haft ambulanceledelsen den dag. Han havde det på samme måde som mig. Det er der blevet et godt venskab ud af sidenhen.

Hvad har ulykken lært dig?

- Jeg har fundet ud af efter ulykken, at der er flere indsatsledere i Danmark, som ofte føler, at de står alene tilbage. I dag er jeg derfor kommet med i et landsdækkende fællesskab af indsatsledere, hvor vi tager rundt i hele landet og hjælper hinanden. Så hvis jeg havde stået alene på Odins Plads i dag, kunne jeg blot have grebet telefonen, og så var der kommet en indsatsleder med det samme for at tale med mig

Fakta

Mandø-ulykken

Denne sommer er det fem år siden, at Mandø-ulykken fik hele Syddjylland i højeste alarmberedskab. Klokken 11.50 den 18. juni 2010 kørte en traktorbus ned i et revlehul ved Koresand syd for Mandø.

Kombination af hullet, vinden og hastigheden gjorde, at bussen med 36 medlemmer fra Ældre Sagen i Give væltede rundt. Tre mennesker omkom, og 20 blev hårdt kvæstet.

Hændelsen gav en logistisk udfordring for indsatsen, da ulykken skete i Vadehavet, hvor adgangen til Mandø foregik ved lavvande.

Efterforskningen af ulykken viste senere, at traktorføreren var uden skyld i sagen, da bunden på Vadehavet konstant ændrer sig, og det derfor kan være svært at se forandringerne. Politiet konkluderede, at der var tale om et tragisk uheld.

(Skrevet af Anders Hjelmer Paulsen, Jydske Vestkysten)

(Fotograf: Chresten Bergh, Jydske Vestkysten)